

OS MMXX

MIT ;)

<https://pdos.csail.mit.edu/6.828/2020>

Prerusernia

Tema

Tema

- Stlacenie klavesy
- Pohyb mysou
- Tik casovaca
- Udaje pripravene na vstupe sietovej karty
- ...

Tema

- Stlacenie klavesy
- Pohyb mysou
- Tik casovaca
- Udaje pripravene na vstupe sietovej karty
- ...

- HW si vyzaduje OKAMZITU pozornost!

Tema

- CPU musi
 - Odložit aktualnú činnosť (uložiť aktuálny stav)
 - Obslúžiť HW (obslúžiť prerušenie)
 - Obnoviť vykonávanie činnosti pred prerúšením

Tema

- CPU musi
 - Odložit aktualnu cinnost (uložit aktualny stav)
 - Obslúžit hw (obslúžit prerúsenie)
 - Obnovit vykonávanie cinnosti pred prerúsením
- Na spracovanie prerúsení na RISC-V sa používa ten istý mechanizmus ako pre
 - Systemové volania (syscalls)
 - Vynimky (exceptions)

Komplikacie preruseni

- Preruseria su asynchrone

Komplikacie preruseni

- Preruseria su asynchrone
 - Kod vykonavany na CPU pred prichodom preruseria nijako nesuvisi s prerusenim! Nie je medzi nim a prerusenim ziadna kauzalita

Komplikacie preruseni

- Prerusenienia su asynchrone
 - Kod vykonavany na CPU pred prichodom prerusenienia nijako nesuvisi s prerusenim! Nie je medzi nim a prerusenim ziadna kauzalita
 - Kod obsluhy prerusenienia nebezi v “kontexte” procesu (v xv6 nema zmysel vyuzivat myproc())

Komplikacie preruseni

- Prerusenienia su asynchrone
 - Kod vykonavany na CPU pred prichodom prerusenienia nijako nesuvisi s prerusenim! Nie je medzi nim a prerusenim ziadna kauzalita
 - Kod obsluhy prerusenienia nebezi v “kontexte” procesu (v xv6 nema zmysel vyuzivat myproc())
- Viac konkurentne vykonavanych veci

Komplikacie preruseni

- Prerusenienia su asynchrone
 - Kod vykonavany na CPU pred prichodom prerusenienia nijako nesuvisi s prerusenim! Nie je medzi nim a prerusenim ziadna kauzalita
 - Kod obsluhy prerusenienia nebezi v “kontexte” procesu (v xv6 nema zmysel vyuzivat `myproc()`)
- Viac konkurentne vykonavanych veci
 - CPU vykonava kod, zaroven sa nieco deje na zariadeni

Komplikacie preruseni

- Prerusenienia su asynchrone
 - Kod vykonavany na CPU pred prichodom prerusenienia nijako nesuvisi s prerusenim! Nie je medzi nim a prerusenim ziadna kauzalita
 - Kod obsluhy prerusenienia nebezi v “kontexte” procesu (v xv6 nema zmysel vyuzivat `myproc()`)
- Viac konkurentne vykonavanych veci
 - CPU vykonava kod, zaroven sa nieco deje na zariadeni
- Programovanie zariadeni
 - Moze byt znacne zlozite naprogramovat obsluhu

Zdroje preruseni

Zdroje preruseni

- Vodice zo zariadeni napojene na specialnu zbernicu (bud priamo do CPU alebo cez cip, ktory dalej spracuva zdroj prerusenania)
- Na SiFive zakladnej doske (RISC-V CPU) prerusenania zariadeni idu cez PLIC
- PLIC dalej smeruje vzniknute prerusenie na to jadro CPU, ktore moze prerusenie obsluzit
 - CPU moze mat vypnute spracovanie preruseni
 - Ak nie je ziadne CPU dostupne, PLIC uchovava prerusenie, pokym nejake CPU nezapne obsluhu

Mechanismus obsluhy preruseni

Mechanizmus obsluhy preruseni

- Prerusenie informuje jadro o tom, ze nejaky hw vyzaduje pozornost
- Ovladac (kod v jadre) vie, ako obsluhu zariadenia uskutochnit
- Najjednoduchsia obsluha je priame volanie ovladaca z obsluhy prerusenania (tak to robi xv6), ale je mozna aj sofistikovanejsia schema – pre obsluhu sa vytvori a naplanuje vlastne vlakno jadra, pripadne sa obsluha viacerych preruseni spoji do jednej atd

Mechanizmus obsluhy prerusení

- Obsluha prerusení NEBEZI v kontexte procesu
- Co to znamená pre xv6
 - myproc() može vratit 0
 - copyin(), copyout() sa nedaju pouzít
 - Preco?

Programovanie zariadenia

- Zvacsa sa pouziva mapovanie pamate
- Pomocou virtualnych adries je mozne pristupovat priamo k internym registrom (pamati) samotneho zariadenia
- Priamo sa pouzivaju instrukcie load/store
- Programovanie UART vid napr. byterunner.com/16550.html

Pripadova studia xv6: \$ ls

Pripadova studia xv6: \$ ls

- Vypis znaku \$ na konzolu
 - Ovladac posle znak do FIFO odosielacej fronty UART zariadenia
 - UART vygeneruje prerusenie, ked sa znak posle, cim informuje ovladac, ze moze poslat dalsi znak
- Nacitanie a vypis 'ls'
 - Pouzivatel stlaci klavesu, co sposobi prerusenie UART
 - Ovladac nacita znak z FIFO prijimacej fronty UART

Ako kernel rozozna zariadenia

Ako kernel rozozna zariadenia

- Každé zariadenie má jedinečné číslo zdroja IRQ (Interrupt ReQuest)
- IRQ je definované hw platformou (medzi platformami sa zväčša líšia)
 - V Qemu má UART0 pridelené IRQ 10 (vid kernel/memlayout.h)
 - Na doske SiFive má UART0 ine IRQ číslo

Podpora preruseni na RISC-V CPU

Podpora preruseni na RISC-V CPU

- sie (supervisor interrupt enable register)
 - bit pre sw prerusenie, externy zdroj a casovac
- sip (supervisor interrupt pending register)
 - bit pre sw prerusenie, externy zdroj a casovac
- sstatus (supervisor status register)
 - jeden bit urcujuci, ci su prerusenja zapnute

Podpora preruseni na RISC-V CPU

- scause (supervisor cause register)
 - Cislo prerusenania
- stvec (supervisor trap vector register)
 - Adresa kodu obsluhy preruseni
- mideleg (machine interrupt delegate register)
 - Vsetky vynimky (teda aj prerusenania) sa standardne obsluhuju obsluhou v M-mode
 - Register mideleg umoznuje nastavit automaticke smerovanie preruseni do obsluhy v S-mode

Inicializacia preruseni v xv6

kernel/start.c start()

w_sie(r_sie() | SIE_SEIE|SIE_STIE|SIE_SSIE)

kernel/main.c main()

consoleinit()

uartinit()

plicinit()

scheduler()

intr_on()

w_sstatus(r_sstatus() | SSTATUS_SIE)

Zobrazenie '\$'

- `user/init.c main()`
 - Init otvara fd 0, 1, 2 pre konzolovy vstup/vystup
 - Shell ich pomocou mechanizmu `fork()` zdedi

Zobrazenie '\$'

- `user/init.c main()`
 - Init otvara fd 0, 1, 2 pre konzolovy vstup/vystup
 - Shell ich pomocou mechanizmu `fork()` zdedi
- Vsetky zariadenia sa v Unix-like systemoch interpretuju ako subory
 - `printf()` → `putc()` → `write()`

Zobrazenie '\$'

`sys_write()`

`filewrite()`

`consolewrite()` v `kernel/console.c`

`uartputc()`

- Vloženie znaku do FIFO UART
- Navrat do userspace
- Zaroven v tom istom case UART posielala znak na konzolu

Zobrazenie '\$'

- Shell v `getcnd()` vyvolal `sys_read()`, caka na vstup
- UART po dokonceni posielania znaku na konzolu vygeneruje prerusenie
- PLIC posunie prerusenie nejakemu jadru CPU
- Co urobi CPU?

Co robi CPU pri prijati prerusenien?

Co robi CPU pri prijati prerusenja?

1. Ak ide o trap zo zariadenia a SIE bit je 0, nepokracuj v spracovani

Co robi CPU pri prijati prerusenien?

1. Ak ide o trap zo zariadenia a SIE bit je 0, nepokracuj v spracovaní
2. Vypni spracovanie prerusenim vynulovanim SIE

Co robi CPU pri prijati prerusenien?

1. Ak ide o trap zo zariadenia a SIE bit je 0, nepokracuj v spracovanii
2. Vypni spracovanie prerusenii vynulovanim SIE
3. Skopiruj \$pc do \$sepc

Co robi CPU pri prijati prerusenania?

1. Ak ide o trap zo zariadenia a SIE bit je 0, nepokracuj v spracovani
2. Vypni spracovanie preruseni vynulovanim SIE
3. Skopiruj \$pc do \$sepc
4. Uchovaj aktualny mod (user alebo supervisor) do bitu SPP v \$sstatus

Co robi CPU pri prijati prerusenien?

1. Ak ide o trap zo zariadenia a SIE bit je 0, nepokracuj v spracovaní
2. Vypni spracovanie prerusenim vynulovaním SIE
3. Skopiruj \$pc do \$sepc
4. Uchovaj aktualny mod (user alebo supervisor) do bitu SPP v \$sstatus
5. Nastav \$scause podľa zdroja prerusenien

Co robi CPU pri prijati prerusenien?

1. Ak ide o trap zo zariadenia a SIE bit je 0, nepokracuj v spracovaní
2. Vypni spracovanie prerusenim vynulovaním SIE
3. Skopiruj \$pc do \$sepc
4. Uchovaj aktualny mod (user alebo supervisor) do bitu SPP v \$sstatus
5. Nastav \$scause podľa zdroja prerusenien
6. Nastav mod CPU na supervisor

Co robi CPU pri prijati prerusenien?

1. Ak ide o trap zo zariadenia a SIE bit je 0, nepokracuj v spracovaní
2. Vypni spracovanie prerusenim vynulovaním SIE
3. Skopiruj \$pc do \$sepc
4. Uchovaj aktualny mod (user alebo supervisor) do bitu SPP v \$sstatus
5. Nastav \$scause podľa zdroja prerusenien
6. Nastav mod CPU na supervisor
7. Skopiruj \$stvec do \$pc

Co robi CPU pri prijati prerusenien?

1. Ak ide o trap zo zariadenia a SIE bit je 0, nepokracuj v spracovaní
2. Vypni spracovanie prerusenim vynulovaním SIE
3. Skopiruj \$pc do \$sepc
4. Uchovaj aktualny mod (user alebo supervisor) do bitu SPP v \$sstatus
5. Nastav \$scause podľa zdroja prerusenien
6. Nastav mod CPU na supervisor
7. Skopiruj \$stvec do \$pc
8. Pokracuj vykonavaním instrukcie podľa \$pc

Co robi CPU pri prijati prerusenania?

- \$stvec obsahuje bud adresu kernelvec() alebo usertrap() (podla toho, ci je prerusenie vyvolane z user alebo kernel priestoru)
- Rovnaky mechanizmus sa pouziva aj pre vynimky a instrukciu ecall (systemove volanie)

Co robi CPU pri prijati prerusenien?

kernelvec()/usertrap() volaju devintr()

ak ide o externe prerusenie

plic_claim() zisti, o ktore zariadenie ide

ak UART, uartintr()

pokym je znak na vstupe, vypis ho

posli na vystup aj znaky z vyrovn. pamate

plic_complete()

return z kernelvec()/usertrap() obnovi prerusene vykonavanie kodu

Viacere prerusenienia súčasne

- Co keď sa v jednom case vyskytne viacero prerusenien?

Viacere prerusenias súčasne

- Co keď sa v jednom case vyskytnú viacero prerusení?
- PLIC zabezpečuje, že každé zariadenie môže vygenerovať iba 1 prerušenie, pokiaľ nie je obsluha dokončená
- To znamená, že súčasne sa môžu vyskytnúť prerusenias od rôznych zariadení

Viacere prerusenja súčasne

- PLIC dokaze pridelit (alebo skor CPU si dokaze prevziat od PLIC vo funkcii `plic_claim()`) spracovanie prerusenja roznyh jadram CPU

Viacere prerusenja súčasne

- PLIC dokáže pridelit (alebo skor CPU si dokáže prevziať od PLIC vo funkcii `plic_claim()`) spracovanie prerusenja roznyh jadram CPU
- Takze spracovanie viacerych prerusení MOŽE prebiehat súčasne! (t.j. paralelne)

Viacere prerusenja súčasne

- PLIC dokáže pridelit (alebo skor CPU si dokáže prevziať od PLIC vo funkcii `plic_claim()`) spracovanie prerusenja roznyim jadram CPU
- Takze spracovanie viacerych preruseni MOZE prebiehat súčasne! (t.j. paralelne)
- Ak ziadne jadro CPU neprevezne prerusenie na spracovanie, prerusenie ostava nespracovane (angl. *pending*), pokym ho niektore jadro nespracuje

Preruserenia a konkurentnost

- Preruserenia vnasaju problematiku viacerych typov konkurencie (angl. *concurrency*) vykonavania cinnosti

Preruserenia a konkurentnost

- Preruserenia vnasaju problematiku viacerych typov konkurencie (angl. *concurrency*) vykonavania cinnosti
1. Medzi zariadenim a CPU (problem producent/konzument)

Preruseria a konkurentnost

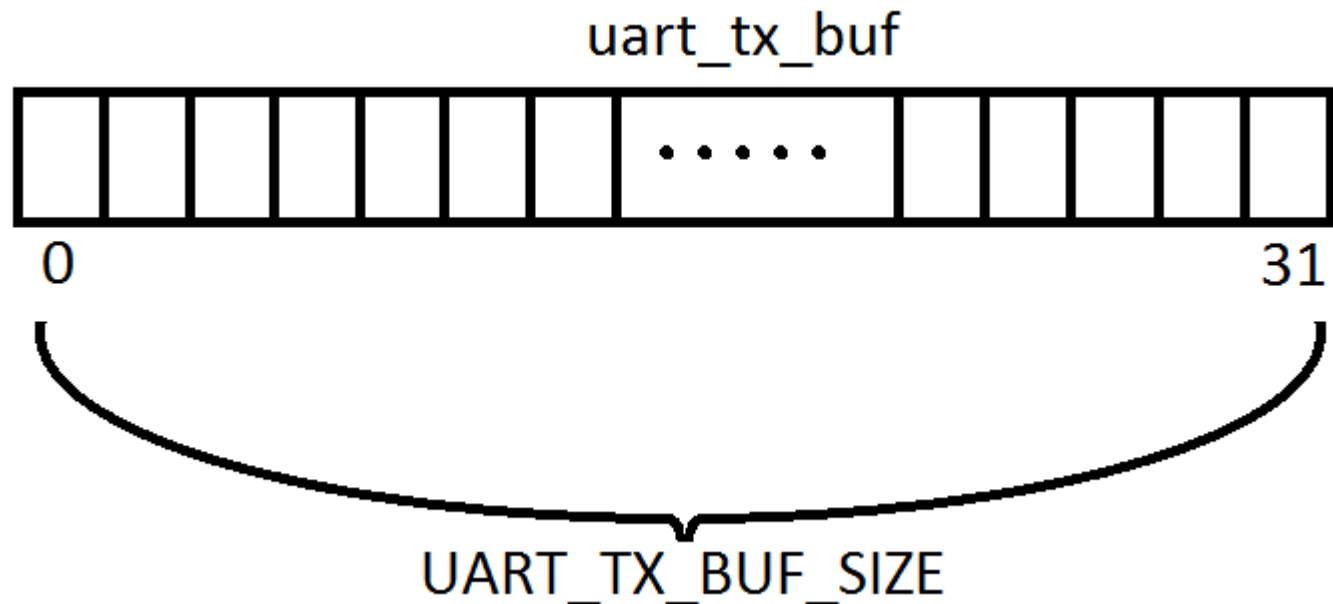
- Preruseria vnasaju problematiku viacerych typov konkurencie (angl. *concurrency*) vykonavania cinnosti
 1. Medzi zariadenim a CPU (problem producent/konzument)
 2. Preruserie uzivatelskeho programu OK, ale co preruserie kernel kodu? Napr. `userret()` (riesenie – vypinanie preruseri, aby sme dosiahli atomicitu operacie)

Preruseria a konkurentnost

- Preruseria vnasaju problematiku viacerych typov konkurencie (angl. *concurrency*) vykonavania cinnosti
 1. Medzi zariadenim a CPU (problem producent/konzument)
 2. Preruserie uzivatelskeho programu OK, ale co preruserie kernel kodu? Napr. `userret()` (riesenie – vypinanie preruseri, aby sme dosiahli atomicitu operacie)
 3. Paralelne vykonavanie roznych casti kodu vyuzivajuce tu istu pamat (riesenie - zamky)

1. Producent/konzument

- Napríklad vypisovanie na monitor
 - Shell je producent
 - Zariadenie UART je konzument

1. Producent/konzument

- `sys_write()` → ... → `uartputc()` v `kernel/uart.c`
 - Vklada do `uart_tx_buf`
 - Ak je buf plny, caka (stav procesu *SLEEPING*)
 - Bezi v kontexte procesu!!! (systemove volanie)
- `devintr()` → ... → `uartintr()` → `uartstart()`
 - Vybera z `uart_tx_buf` a posielala na zariadenie
 - Ak je buf prazdny, nic neurobi
 - Budi z cakania producentov!
 - Vyvolane z `devintr()` nebezi v kontexte procesu!!!

1. Producent/konzument

- Uz vieme, ako sa vypise prompt '\$ '
- Teraz sa pozrieme na nacistavanie znakov (napr. 'ls')

1. Producent/konzument

- Uz vieme, ako sa vypise prompt '\$ '
- Teraz sa pozrieme na nacistavanie znakov (napr. 'ls')
- Nacistanie znakov z klavesnice
 - shell je konzument (sys_read())
 - klavesnica je producent (pri stlaceni sa generuje hw prerusenie)
 - Prislusny kod xv6 v kernel/console.c

1. Producent/konzument

- `sys_read()` → `fileread()` → `consoleread()`

1. Producent/konzument

- `sys_read()` → `fileread()` → `consoleread()`
 - Vyuziva `cons.buf`
 - Ak je buffer prazdny, proces sa uspi
 - Vola sa v kontexte procesu!!!

1. Producent/konzument

- `sys_read()` → `fileread()` → `consoleread()`
 - Vyuziva `cons.buf`
 - Ak je buffer prazdny, proces sa uspi
 - Vola sa v kontexte procesu!!!
- `devintr()` → ... → `uartintr()` → `consoleintr()`
 - Vzdy mimo kontext procesu!!!
 - Vklada do `cons.buf` (co ak je buf plny?)
 - Budi konzumentov cakajucich na vstup z klavesnice
 - Za akej podmienky nastane prebudenie?

2. Prerušenie prerusi beziaci kod

- Co v pripade, ze nejake prerušenie prerusi vykonavany kod?

2. Prerušenie prerusi beziaci kod

- Co v pripade, ze nejake prerušenie prerusi vykonavany kod?
- Majme napríklad kod, ktory alokuje na zasobniku miesto a ulozi tam navratovu adresu:
 1. `addi sp, sp, -48`
 2. `sd ra, 40(sp)`
- Moze sa vykonat nejaky kod MEDZI riadkami 1 a 2?

2. Prerušenie prerusi beziaci kod

- Co v pripade, ze nejake prerušenie prerusi vykonavany kod?
- Majme napríklad kod, ktory alokuje na zasobniku miesto a ulozi tam navratovu adresu:
 1. `addi sp, sp, -48`
 2. `sd ra, 40(sp)`
- Moze sa vykonat nejaky kod MEDZI riadkami 1 a 2?
 - Ano, obsluha prerušeni! Napríklad `casovac`, `uart`...

2. Prerušenie prerusi beziaci kod

- Co “hrozi” v takom pripade uzivatelskemu procesu?

2. Prerušenie prerusi beziaci kod

- Co “hrozi” v takom prípade uzivatelskemu procesu?
 - Vykonavanie obsluhy pobezi v kernel priestore
 - Stav uzivatelskeho programu bude obnoveny v tej podobe, v akej bol pri vyvolani vynimocneho stavu sposobeneho prerusenim

2. Prerušenie prerusi beziaci kod

- Co “hrozi” v takom pripade uzivatelskemu procesu?
 - Vykonavanie obsluhy pobezi v kernel priestore
 - Stav uzivatelskeho programu bude obnoveny v tej podobe, v akej bol pri vyvolani vynimocneho stavu sposobeneho prerusenim
- Co “hrozi” kodu jadra? Je to podobne jednoduche, ako v pripade uzivatelskeho kodu?

2. Prerušenie prerusi beziaci kod

- Majme nasledovne kody jadra: beziaci kod jadra a kod vykonavany obsluhou prerusenania

beziaci_kod:

```
x = 0
```

```
if (x == 0)
```

```
    f()
```

obsluha_prerusenania:

```
x = 1
```

- Ako je to s volanim funkcie f()?

2. Prerušenie prerusi beziaci kod

- Aby sa funkcia $f()$ vždy zarucene vykonala, nesmie nastat prerušenie!
- Preto?

2. Prerušenie prerusi beziaci kod

- Aby sa funkcia $f()$ vždy zaručene vykonala, nesmie nastat prerušenie!
- Preto?
 - Obsluha prerušenia moze byt vyvolana iba na hranici instrukcii, nie uprostred vykonavania nejakej instr.
 - Predpokladame, ze nastavenie premennej ($x = 0$) a testovanie premennej ($\text{if } x == 0$) su minimalne 2 instrukcie!
 - Ak je na CPU povolena obsluha prerušeni, medzi tymito dvoma riadkami kodu sa moze spustit obsluha prerušenia, ktora zmeni hodnotu premennej x !

2. Prerušenie prerusi beziaci kod

- Aby sa funkcia $f()$ vždy zarucene vykonala, nesmie nastat prerušenie!
- Ako zabezpecit “atomicke” vykonanie nejakeho bloku instrukcii (riadkov kodu)?

2. Prerušenie prerusi beziaci kod

- Aby sa funkcia `f()` vždy zaručene vykonala, nesmie nastat prerušenie!
- Ako zabezpečiť “atomicke” vykonanie nejakeho bloku instrukcii (riadkov kodu)?
- Vypnutím spracovania instrukcii
 - Vid funkcia `kernel/riscv.h: intr_off()`
 - `w_sstatus(r_sstatus() & ~SSTATUS_SIE);`

2. Prerušenie prerusi beziaci kod

- Aby sa funkcia `f()` vždy zaručene vykonala, nesmie nastat prerušenie!
- Ako zabezpečiť “atomicke” vykonanie nejakeho bloku instrukcii (riadkov kodu)?
- Vypnutím spracovania instrukcii
 - Vid funkcia `kernel/riscv.h: intr_off()`
 - `w_sstatus(r_sstatus() & ~SSTATUS_SIE);`
- Kde v kode sa tato funkcia vyuziva? Moze kernel obsluhovat prerušenie v kode trampoliny?

2. Prerušenie prerusi beziaci kod

- Vratme sa k príkladu nacistania vstupu z klavesnice – v akej funkcii sa nachadza kod jadra?

2. Prerušenie prerusi beziaci kod

- Vratme sa k príkladu nacistania vstupu z klavesnice – v akej funkcii sa nachadza kod jadra?

\$ (shell je v `sys_read()`, aby získal vstup z klav.)

2. Prerušenie prerusi beziaci kod

- Vratme sa k príkladu nacistania vstupu z klavesnice – v akej funkcii sa nachadza kod jadra?

\$ (shell je v `sys_read()`, aby získal vstup z klav.)

`usertrap()` – vyvolane sys volanim (ecall)

`w_stvec((uint64)kernelvec) !!!!!!!`

...

`consoleread()`

`sleep()`

`scheduler()`

`intr_on()`

2. Prerušenie prerusi beziaci kod

\$ I (pouzivatel stlacil klavesu 'I', UART prerušenie)

2. Prerušenie prerusi beziaci kod

\$ I (pouzivatel stlacil klavesu 'I', UART prerušenie)

kernelvec() – pretoze \$stvec obsahuje tuto adresu!!!

– na aky zasobnik sa uložia registre CPU?

2. Prerušenie prerusi beziaci kod

kernelvec()

kerneltrap()

devintr()

uartintr()

c = uartgetc()

consoleintr(c)

obsluha specialnych sekvencii (ctrl)

poslanie znaku 'l' na vystup (uartput_sync())

vlozenie c do cons.buf

zobudenie konzumentov v consoleread()

navrat z devintr()

navrat z kerneltrap()

obnovenie stavu registrov CPU

sret

2. Prerušenie prerusi beziaci kod

kernelvec()

kerneltrap()

devintr()

uartintr()

c = uartgetc()

consoleintr(c)

obsluha specialnych sekvencii (ctrl)

poslanie znaku 'l' na vystup (uartput_sync())

vloženie c do cons.buf

zobudenie konzumentov v consoleread()

navrat z devintr()

navrat z kerneltrap()

obnovenie stavu registrov CPU

sret

KAM sa vrati tok vykonavania instrukciou sret?

2. Prerušenie prerusi beziaci kod

- Kam sa vrati tok riadenia instrukciou sret?
- Tam, kde prislo k prerušeniu beziaceho kodu pri prichode prerusenania
- V nasom pripade to je cyklus vo funkcii scheduler()
- Vid pomocou ``make CPUS=1 qemu-gdb``

3. Konkurentny pristup k datam

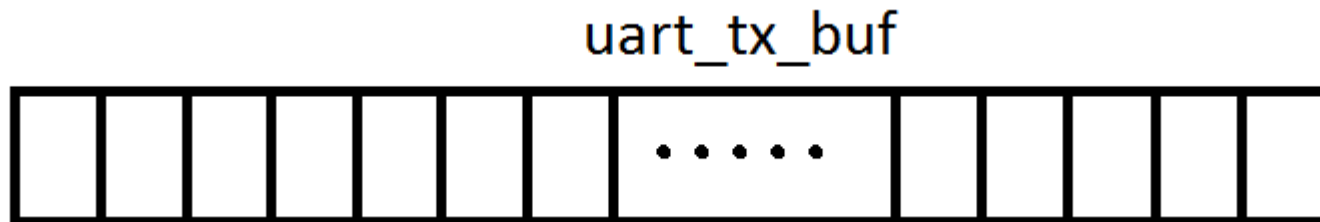
- Poslednou urovnou konkurencie je pristup k tym istym pamatovym oblastiam konkurentne/paralelne z roznych tokov vykonavania kodu

3. Konkurentny pristup k datam

- Prikklad
 - majme dva uzivatelske programy, kazdy sa vykonava na samostatnom jadre CPU
 - nech sa oba programy v tom istom casovom okamihu pokusia vykonat `printf("ahoj %d\n", pid)`
 - kernel/uartc.c: `uartputc()`

3. Konkurentny pristup k datam

- Priklad
 - majme dva uzivatelske programy, kazdy sa vykonava na samostatnom jadre CPU
 - nech sa oba programy v tom istom casovom okamihu pokusia vykonat `printf("ahoj %d\n", pid)`
 - `kernel/uartc.c: uartputc()`

3. Konkurentny pristup k datam

- Riesenie – pouzitie zamkov (angl. *lock*)
- Vid funkcie `acquire()` a `release()` v `kernel/uart.c`:
`uartputc()`

3. Konkurentny pristup k datam

- Riesenie – pouzitie zamkov (angl. *lock*)
- Vid funkcie `acquire()` a `release()` v `kernel/uart.c`:
`uartputc()`
- Zamky sa vyuzivaju na vynutenie vykonavania istej casti kodu iba jedynym tokom riadenia
- Priklad zo zivota: turniket
- Viac informacii o zamkoch v xv6 bude na dalsej prednaske

Vyvoj preruseni

- Kedysi bol tento pristup navrhnuty a vyvinuty, aby urychlil cinnost CPU
- V sucasnosti su prerusenienia prilis pomale pre niektore zariadenia
 - Napr. gigabit ethernet dokaze preniesť 1.5 milion paketov za sekundu
 - To je viac nez 1 za mikrosekundu
 - Spracovanie prerusenienia trva radovo v mikrosekundach
 - Ako potom taketo zariadenia obsluhovat?

Vyvoj preruseni

- Ak je obsluha prerusenia prilis pomala klasickym pristupom, je mozne vyuzit techniku “dopytovania sa”, tzv. *polling*

Vyvoj preruseni

- Ak je obsluha prerusenien prilis pomala klasickym pristupom, je mozne vyuzit techniku “dopytovania sa”, tzv. *polling*
- CPU neustale v cykle kontroluje, ci niektore zariadenie nevyzaduje pozornost
 - Toto cakanie v cykle je neefektivne (nevyuzije sa CPU naplno), ak je zariadenie pomale
 - Jeden priklad v xv6: `uartputc_sync()`
 - Ale ak je zariadenie mega super rychle, setri sa cas CPU (ziadna zmena kontextu atd)

Vyvoj preruseni

- Ak je obsluha prerusenia prilis pomala klasickym pristupom, je mozne vyuzit techniku “dopytovania sa”, tzv. *polling*
- Preto alebo kedy pouzivat tuto techniku?

Vyvoj preruseni

- Ak je obsluha prerusenia prilis pomala klasickym pristupom, je mozne vyuzit techniku “dopytovania sa”, tzv. *polling*
- Preto alebo kedy pouzivat tuto techniku?
- Ak je generovanie udalosti tak rychle, ze musia neustale cakat na spracovanie – vtedy nie je nutne o vygenerovani udalosti informovat, pretoze vieme, ze vzdy je k dispozicii nejaka udalost cakajuca na spracovanie

Preruserenia vs *polling*

Preruserenia vs *polling*

- Pre zariadenia, ktore chrlia udalosti – polling
- Pre pomale zariadenia (typu klavesnica) – irq

Prerusenien vs *polling*

- Pre zariadenia, ktore chrlia udalosti – polling
- Pre pomale zariadenia (typu klavesnica) – irq
- Automaticke prepnanie medzi oboma modmi cinnosti
- Presmerovanie spracovania preruseni do user priestoru
 - Vypadky stranok
 - Obsluha nejakych zariadeni (napr. disk, siet)

Domace citanie

Chapter 5

Interrupts and device drivers

xv6: a simple, Unix-like teaching operating system